

Terho-säätiön tuottaman saattohoidon hankinta Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän alueelle ja pääkaupunkiseudun kunnille

Selostus

Tiedot hankinnasta

Terho-säätiö ylläpitää Terhokotia, joka on saattohoitoa tuottava vaativan erityistason yksikkö Helsingissä. Tätä tarkoitusta varten Terhokodissa on vuodeosasto, kotisairaanhoitoa ja päiväsairaala. HUS vastaa Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin alueen vaativan erityistason palliativisen ja saattohoidon järjestämisestä.

HUSilla ja Terhokodilla on vuonna 2015 solmittu yhteistyösopimus Terhosäätiön tuottamasta vaativan erityistason saattohoidosta Terhokodin vuodeosastolla Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin alueen asukkaille. Vuonna 2015 mukana olivat Helsinki, Espoo, Vantaa, Kerava, Kirkkonummi ja Kauniainen, joiden asukkaiden maksusitoumukset hoitoon myönnettiin HUS palliativisesta keskukselta.

Hallitukselle esitetään nyt uuden sopimuksen tekemistä Terho-säätiön kanssa koskien Terhokodin tuottamia vuodeosastopalveluja. Aiemmasta sopimuksesta poiketen nyt esitettävässä sopimuksessa mukana sopijapuolina ovat HUSin lisäksi Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupungit.

Sopimuksen mukaan Terhokoti toimii HUS alueen vaativan erityistason saattopalvelujen tuottajana. Terhokoti on osa Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupunkien saattohoitoketjua siten, että HUS myöntää maksusitoumukset alueen vaativan erityistason potilaiden vuodeosastohoitoon, minkä lisäksi kaupungit voivat suoraan ohjata erityistason potilaita Terhokotiin. Sopimus koskee Terhokodin vuodeosastohoitoa, joka käsittää 17 potilaspaiikkaa. HUSin palliativisen keskuksen ylilääkäri myöntää maksusitoumuksen Terhokodin vuodeosastohoitoon. Potilaiden sisäänotosta ja hoitoon tulojärjestyksestä päättää Terhokodin ylilääkäri.

Saattohoito jaotellaan kolmeen tasoon (A, B ja C), joista A taso vastaa yleisesti kaikissa terveydenhuollon ja sosiaalitoimen yksiköissä annettavaa saattohoitoa, B taso erityistason saattohoitoa ja C tasolla (saattohoitokodit ja Yliopistosairaaloiden palliativiset yksiköt) vaativaa erityistasoa. B- ja C tasolla henkilökunnalla tulee olla perusopintojen jälkeistä palliativisen lääketieteen/ saattohoidon koulutusta. Vastuulääkärillä tulee olla palliativisen lääketieteen pätevyys ja hoitohenkilökunnalla palliativisen hoidon/ saattohoidon koulutusta ja kokemusta. Saavutettavuus on 24/7.

Perustason (A) saattohoidolla tarkoitetaan kuolevia potilaita, joiden oireiden hoito tai muu tuki ei vaadi erityistoimia. Tällaisia voivat olla dementoi-viin sairauksiin kuolevat potilaat ja monisairaat vanhukset, joiden elämänlaadun takaaminen ei vaadi jatkuvaa lääkärin valvontaa. Erityistason (B) saattohoitoa tarvitsevat potilaat, joilla on nopeasti etenevä tai monioireinen sairaus, jonka hoito vaatii erityisosaamista ja hoidon saatavuutta 24/7.

Vaativan erityistason (C) saattohoidosta on kyse moniongelmaisilla potilail-la, joilla on vaikeahoitoisia oireita, vaikeaa psykososiaalista tai eksistentiaalista kärsimystä, sopeutumisvaikeuksia tai sosiaalisesti haastava tilanne (esimerkiksi pienten lasten vanhemmat, nuori potilas, aivokasvainpotilaat) tai saattohoitovaihe edellyttää erityisosaamista/toimenpiteitä kuten hengityksen tukemista tai sedaatiota (esimerkiksi ALS-potilaat, pään ja kaulan

alueen syöpäpotilaat). Sopimuksen kohteena olevat palvelut ovat vaativan erityistason (B ja C) saattohoitopalveluja. Sopimuksen kohteena olevat palvelut ovat HUSin osalta vaativan erityistason C palveluja ja kaupunkien osalta vaativan tason B palveluja. Potilaiden yhdenvertaisuuden turvaamiseksi potilaiden ohjaus Terhokotiin perustuu kaikkien sopijapuolten kannalta yhtenäisiin, yhdessä määriteltäviin lääketieteellisiin ja sosiaalisiin kriteereihin.

Uudessa sopimuksessa on lisäksi tarkoitus määritellä yhteistyön rakenteet aiempaa tarkemmin HUSin, kaupunkien ja Terho-säätiön välille. Yhteistyötä seuraamaan ja kehittämään esitetään asetettavaksi sekä ohjausryhmä että lääketieteellinen yhteistyöryhmä. Kumpaankin tulee edustus kaikista yhteistyön osapuolista. Ohjausryhmän vastuulle kuuluvat yhteistyön taloudellishallinnolliset kysymykset ja lääketieteellisen yhteistyöryhmän vastuulle palveluiden sisältö ja käytön seuranta, palveluiden yhdenvertainen ja tarkoituksenmukainen kohdentuminen ja palveluiden kehittäminen vastaamaan mahdollisimman hyvin tarpeita.

Kyseessä on julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) luvun 12 mukainen sosiaali- ja terveyspalvelujen hankinta. Sopimus on voimassa kolme (3) vuotta voimaantulosta ja sopimusta voidaan jatkaa kahden (2) vuoden optiokaudella.

Palveluiden laskutus perustuu vuosikustannusmalliin, jossa palveluntuottaja veloittaa palvelusta kiinteän vuosihinnan 2 499 000 €, joka oikeuttaa käyttämään keskimäärin 14 hoitopaikkaa Terhokodissa. Näistä HUSin osuus on 11,5 paikkaa, Espoon 0,5 paikkaa, Helsingin 1,5 paikkaa ja Vantaan 0,5 paikkaa. Vaativan erityistason (C) potilaat sisältävät ALS-potilaat. Laskennallisesti ALS-potilaiden katsotaan vievän 1,5 paikkaa. Vuodeosastohoidossa voi olla kerralla korkeintaan 4 ALS-potilasta. Palvelu laskutetaan HUSilta ja kaupungeilta kuukausittain siten, että yhden laskutuserän suuruus on yksi kahdestoistaosa (1/12) HUSille tai asianomaiselle kunnalle tulevasta vuosimaksusta.

Vuosikustannus jakautuu vastaavasti HUSin ja kaupunkien kesken siten, että HUSin osuus on 2 152 000 €, Espoon osuus 69 400 €, Helsingin osuus 208 200 € ja Vantaan osuus 69 400 €. Sekä HUS että kaupungit tekevät kukin oman hankintapäätöksensä omasta laskennallisesta osuudesta sopimus- ja optiokaudelle.

Koska neuvoteltu ratkaisu perustuu kalenterivuosille määritettyyn hintaan, on mallin soveltaminen tarkoitus aloittaa vuoden 2021 alussa.

Esityslistan **liitteinä 1 a-d** ovat hankintaa koskeva palvelusopimusluonnos ja palvelusopimuksen liitteinä 1-3 olevat vaativan erityistason saattohoidon palvelukuvaus, potilasohjauksen lääketieteelliset ja sosiaaliset kriteerit ja vuosikustannusmalli ja laskutustiedot. Muut sopimuksen liitteet ovat hallituksen nähtävänä sähköisessä työtilassa.

Hankinnasta ei ole julkaistu tarjouspyyntöä tai hankintailmoitusta. Hankinnasta julkaistaan suora hankintailmoitus ennen hankintasopimuksen allekirjoittamista.

Hankinnan arvo

Hankinnan ennakoitu arvo varsinaisella sopimuskaudella HUSin osalta on 6 456 000 € ja optiokaudella 4 304 000 € eli yhteensä 10 760 000 €. Hankinta kuuluu HUSin hallituksen toimivaltaan hallintosäännön 62.2 § mukaisesti, koska sen ennakoitu arvo ylittää 10 M€.

Suorahankinnan perusteet

Hankintalain 40 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan hankintayksikkö voi valita suorahankinnan, jos teknisestä tai yksinoikeuden suojaamiseen liittyvästä syystä vain tietty toimittaja voi toteuttaa hankinnan; lisäedellytyksenä on, että järkeviä vaihtoehtoisia tai korvaavia ratkaisuja ei ole eikä kilpailun puuttuminen johdu hankinnan ehtojen keinotekoisesta kaventamisesta.

Terho-säätiön kohdalla kyse ei ole varsinaisesti teknisestä tai yksinoikeuteen rinnastuvasta syystä, mutta hankintayksikön käsityksen mukaan millään muulla olemassa olevalla tai mahdollisesti perustettavalla toimijalla ei ole sellaista kyvykkyyttä, jota palvelujen tuottaminen edellyttää, ja tilanne näin rinnastuu hankintalain 40 § 2 momentin 2 kohtaa vastaavaan tilanteeseen.

Teknisistä syistä johtuvaa yksinoikeutta on perusteltu hankintadirektiivin (2014/24/EU) johdanto-osan 50 kappaleessa seuraavasti: "Jos yksinoikeus johtuu teknisistä syistä, ne olisi määriteltävä tarkasti ja perusteltava tapauskohtaisesti. Niihin voitaisiin sisällyttää esimerkiksi se, että muun talouden toimijan on teknisesti lähes mahdotonta saavuttaa vaadittu suoritustaso tai että on tarpeen käyttää erityistä tietotaitoa, välineitä tai keinoja, joita ainoastaan yhdellä talouden toimijalla on käytettävissään. Tekniset syyt voivat aiheutua myös erityisistä yhteentoimivuusvaatimuksista, joiden on täytyttävä, jotta varmistettaisiin hankittavien rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen toimivuus."

Sopimuksen kohteena olevien palveluiden tuottaminen edellyttää vaativan erityistason palliatiivisen hoidon osaamista ja pitkää kokemusta saattohoitopalveluiden tuottamisesta ja saattohoitokodin ylläpitämisestä. Käytännössä on mahdotonta, että muu toimija voisi saavuttaa nyt Terho-säätiöltä ja Terhokodilta edellytettävän suoritustason ja pystyisi hankkimaan vastaavan tietotaidon tason. Sopimuksen tarkoittamien palvelujen edellyttämä palliatiivisen hoidon osaaminen on suppea erityisosaamisen laji, ja HUS terveydenhuoltoalan toimijana ja kouluttajana pystyy arvioimaan sitä, että tällaista osaamista ei ole ylipäättään markkinoilla saatavissa. Koska palvelu tuotetaan pääkaupunkiseudun ja Uudenmaan alueen potilaita varten, pitää palvelutuotannon myös sijaita potilaiden asuinpaikkojen läheisyydessä. Käytettävissä olevien tietojen perusteella ilmeistä on, että kilpailutuksen järjestäminen sopimuksen tarkoittamista palveluista ei johtaisi lopputulokseen.

Sopimuksen tekeminen nyt kyseessä olevassa hankinnassa on välttämättöntä, koska Terhokodilta ostettavia palveluita tarvitaan HUSin ja hankinnassa mukana olevien kaupunkien järjestämisvastuulla olevien terveydenhuollon palveluiden tuottamiseen.

Päätösesitys

Hallitus päättää

1. hankkia Terho-säätiöltä vaativan erityistason C saattohoitopalveluja liitteenä olevan sopimusluonnoksen mukaisesti 2 152 000 € euron vuosihinnalla kolmen vuoden sopimuskaudelle ja mahdolliselle kahden vuoden optiokaudelle; hankinnan ennakoitu arvo sopimus- ja optiokaudella yhteensä on 10 760 000 €,
2. oikeuttaa toimitusjohtajan päättämään vähäiseksi katsottavista ja teknisistä muutoksista liitteenä olevaan sopimusluonnokseen ennen sen allekirjoittamista,

3. valtuuttaa Hyks Syöpäkeskuksen toimialajohtajan allekirjoittamaan hankintasopimuksen ja
4. valtuuttaa toimitusjohtajan päättämään mahdollisen optiokauden käyttöönotosta.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Lisätiedot

Toimialajohtaja Johanna Mattson, s-posti johanna.mattson(at)hus.fi
Hallintojohtaja Lauri Tanner, s-posti lauri.tanner(at)hus.fi

Liitteet

- 1a. Palvelusopimusluonnos
- 1b. Vaativan erityistason saattohoidon palvelukuvaus
- 1c. Potilasohjauksen lääketieteelliset ja sosiaaliset kriteerit
- 1d. Vuosikustannusmalli ja laskutustiedot

